

krise. Den situation har vi ikke i Danmark, men nogle af de virkninger, som afskaffelsen af støtteordningerne havde i New Zealand, vil nok have generel betydning, og det er disse virkninger, vi skal lære af.

F.eks. faldt jordpriserne i New Zealand til omkring det halve, da støtten blev fjernet. Det er interessant og logisk. En lavere jordpris er en garanti for lavere omkostninger, da renteudgifterne er en væsentlig del af landmandens udgifter. Det virkelig interessante er, at jordpriserne er på vej op igen, og i visse egne ligger de på samme niveau, som før støtten forsvandt. Folk uden for erhvervet og fra andre lande har fået øje på New Zealands landbrug som investeringsobjekt, og markedskræfterne har ydet deres pres på priserne.

Det bekræfter mig i, at uden at ejendomsretten til jorden samfundssikres, så vil bedre tider i alle sine forskellige skikkelser kapitaliseres i højere ejendomspriser, og det har så en iboende effekt, og efterfølgende dårlige tider har ført kriser med sig, som kun det offentlige har format til at formilde. Og så er vi inde i tilskudsmøllen igen.

Et andet vigtigt fænomen, vi kunne iagttage i New Zealand, er, at det ikke længere er rentabelt at dyrke marginaljorder. Fåreproduktionen er således faldet fra 70 millioner til 45 millioner. Efter at man i New Zealand har opgivet at dyrke græs på store arealer, som er knap så egnet til det, har der igen kunnet plantes skov. Det har en meget positiv virkning over for CO<sub>2</sub>-regnskabet.

Hvis vi i Danmark bare kan opnå, at der ikke dyrkes korn og raps på marginaljorderne, men at de lægges ud i vedvarende græs og dels fugtig skov af pil og elletræer og dels bøge- og egeskov, ja, så er vi nået langt med hensyn til både biodiversitet, bindingen af CO<sub>2</sub> og en vis produktion af vedvarende brændsel. Men EU's hektarstøtteordninger modarbejder denne udvikling.

Men hvad skal der så gøres? Vores medlemskab af EU gør det yderst vanskeligt at føre en fornuftig landbrugs- og fiskeripolitik. Danmark skal i EU arbejde for, at støtteordningerne til landbruget og fiskeriet afvikles, men selv med en aktiv indsats fra Danmarks side vil det tage en rum tid i EU.

Derfor er der brug for en dobbeltstrategi. Staten skal således også lægge en strategi for opkøb af jord og i det hele taget tilbyde at overtage ejendomsforholdet til produktionsjord og så leje den ud som jordrentebrug. I det mindste skal der indføres et forsøg hermed.

Overgangen til jordrentebrug kan ske under omlægning til økologisk drift, herunder ved generationsskifte, hvor netop problemet med stor gæld er størst. Og det kan ske ved gælds-sanering, hvor man præcis er derude, hvor man skylder mere, end man ejer, og hvor et tilbud om at leje jorden og drive den videre må anses for at være et rigtig godt tilbud.

Det burde være klart, at det danske samfund ikke kan bære at gældssanere landbrug uden at få sikkerhed for, at de ikke gældsætter sig igen. Dette problem løses ved at få sikkerhed i jorden.

Da man ikke kan tage værdier med sig, når man går ud af erhvervet, fordi de skal blive stående til den næste, må jordrentebrugerne dele pensionsvilkår med resten af befolkningen. Jordrentebrug fokuserer derved på at gøre det nemmere for dem, der skal ind i erhvervet.

De, der vil ud af erhvervet, har aldrig været sikret noget som helst, men de har kunnet håbe på en friværdi, eller de har kunnet få den fra deres børn ved et generationsskifte. Med jordrentebrug vil landmanden derimod ikke på samme måde gamble med sin livssituation på sine gamle dage.

Jeg skal derfor fremsætte følgende:

### Forslag om motiveret dagsorden

- »Folketinget opfordrer regeringen til
- at arbejde for, at EU-støtten til jordbrug og fiskeri afvikles hurtigst muligt,
  - at sikre, at økologisk drift får mindst samme støtte som konventionel drift, så længe støtteordningerne eksisterer,
  - at arbejde for, at afviklingen betyder bedre miljø og husdyrvelfærd,
  - at de eventuelt lavere jordpriser, bedre miljø og husdyrvelfærd fastholdes,
  - at forberede en eventuel gælds-sanering som konsekvens af afvikling af støtteordningerne, herunder eventuelt i form af tilbud om overgang til jordrentebrug for økologiske brug,
  - at den socialpolitik, der er indbygget i støtteordningerne, sikres på anden vis samt
  - at redegøre én gang årligt for afviklingen af støtteordningerne.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 79).

### Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.